

การศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์แก้วประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด

A Study Learning Achievement and Analytical Thinking Ability of Grade 9th Students in The Subject of Sufficiency Economy Using Project – Based Instruction with Community Resources Utilization, Phokeaw prachasan School , Roi-et province

สุวรรณี สุนธงศิริ¹⁾ และ อังคณา ตุงคะสมิต²⁾

Suwannee Suntongsiri¹⁾ and Angkana Tungkasamit²⁾

¹⁾ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²⁾ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Prof essor , Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยนักเรียนร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์แก้วประชาสรรค์ อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ซึ่งกำลังเรียนรายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำนวน 8 แผนการเรียนรู้ (2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ และนำผลทดสอบด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียน จำนวน 34 คน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ย 29.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.30
 2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียน จำนวน 39 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 30.78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.00
- คำสำคัญ :** การคิดวิเคราะห์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การสอนแบบโครงงาน, แหล่งเรียนรู้

Abstract

The objectives of the present research were 1) to study learning achievement of grade 9th students in the subject of sufficiency economy by using the project – based instruction with community resources utilization in which 70% of the students were expected to pass the prescribed learning achievement criterion of 70% or better and 2) to study analytical thinking ability in which 70% of them were expected to pass the prescribed criterion of 70% or better.

The target group consisted of 47 grade 9 students in Phokeaw Prachasan School, Nongphok District, Roi-et Province, who enrolled in the Social Studies course S23102 during the first semester of the 2013 academic year. Research instruments included 1) 8 instructional plans based on the project – based instruction with community resources utilization using 16 hours to finish, 2) a 40-item, multiple-choice, analytical thinking ability test and 3) a 40-item, multiple-choice, learning achievement test. Data were analyzed by mean, standard deviation, and percentage, also analytical thinking and learning achievement were compared with criterion.

The findings show that:

1. The students' analytical thinking ability, 34 students, or 72.30% of the group, passed the prescribed criterion of 70%, and the students' made a mean analytical thinking score of 82.25% of the full marks which is higher than the prescribed criterion of 70%; and
2. The students' learning achievement, 39 students, or 83.00% of the group, passed the prescribed criterion of 70%, and the students made a mean achievement score of 30.78 or 77.25% of the full marks which is higher than the prescribed criterion of 70%.

Keywords : Analytical Thinking, Learning Achievement, Project – Based Instruction, Learning Resources

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่าของสังคมเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาและเป็นเครื่องมือชี้นำสังคมว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาจะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นที่กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ [1] กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง แต่จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนโพธิ์แก้วประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.16 และมีผลคะแนนการคิดวิเคราะห์ต่ำกว่าร้อยละ 70 อีกทั้งสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การติดเกมส์ การหนีเรียน การใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ จากการศึกษาวิธีสอนรูปแบบต่างๆ ในปัจจุบันพบว่า วิธีสอนแบบโครงงาน (Project Approach) เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักตั้งข้อสงสัย ค้นหาข้อมูล และข้อค้นพบ ทำกิจกรรมอย่างอิสระ นำเสนอด้วยตนเอง ฝึกทักษะกระบวนการศึกษาต่างๆ เทคนิคการสืบสวน การสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนสามารถนำมาใช้ในการศึกษาวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบโครงงาน ซึ่งมีทั้งความรู้ ความคิด เจตคติ และลงมือปฏิบัติเป็นรูปธรรม ซึ่งส่งผลไปสู่ความเจริญงอกงาม ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนตามพระราช

บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 [1] สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร พรมศรี [8] พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงงาน เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมากที่สุดควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบโครงงานในรูปแบบต่าง ๆ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยได้เห็นความจำเป็นของการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานด้านผลผลิต การศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะเป็นผลให้การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียน โพธิ์แก้วประชาสรรค์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้นักเรียน ร้อยละ 70 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ในลักษณะรูปแบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลการทดลอง 1 ครั้งหลังเรียน (One-Shot Case Study)

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนโพธิ์แก้วประชาสรรค์ อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เรียนรายวิชา ส 23102 สังคมศึกษา จำนวน 47 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การสอนแบบโครงงาน ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการ คิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยแบบโครงงาน ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สำหรับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมจำนวน 8 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลาทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เป็นคำถามแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อและ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นคำถาม แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยการปฏิบัติการสอนด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยใช้แผน การจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน รวม 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 อธิบายให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบการสอนแบบโครงงานร่วมกับการ ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนตามแผนที่สร้างขึ้นไว้ให้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.3 ดำเนินการทดสอบโดยใช้แบบวัด ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย หลังจากดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

4.4 การวิเคราะห์ผลการทำแบบทดสอบ วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิง ปริมาณในการสะท้อนผลจากการทำแบบทดสอบวัด ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนร้อยละ 70 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

1.1 ผลการวัดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับ การสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน มีจำนวนนักเรียนร้อยละ 72.30 ได้คะแนน ผลการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 ผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบ โครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีจำนวน นักเรียนร้อยละ 83.00 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการสอนแบบ โครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จากการ

วิจัยพบว่านักเรียนจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ย 29.70 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.18 ทั้งนี้เนื่องจากการสอนแบบโครงงานเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดขั้นสูงที่ซับซ้อนขึ้น ซึ่งเป็นผลดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียนตามแนวคิดเกี่ยวกับการสอนของทิสนา ข้ามมณี [3] สอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิวรรณ ทองคำ [7] ได้วิจัยความรู้เรื่องความรู้เรื่อง การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยใช้กิจกรรมโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโนนหันวิทยายน พบว่าผลการวัดความรู้เรื่องการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนพบว่านักเรียนร้อยละ 100 มีความรู้เรื่องการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมผ่านเกณฑ์การประเมินเฉลี่ยร้อยละ 87.00 ขึ้นซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่านักเรียนร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80.75 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศมัย เดิมสันเทียะ [6] ได้ศึกษาการคิดวิเคราะห์จากการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน วิชาประวัติศาสตร์ ส 31103 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนได้เรียนรู้ด้วย การปฏิบัติในเรื่องที่ตนมีความสนใจ

2.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการสอนแบบโครงงานร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จากการวิจัยพบว่านักเรียน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 83 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 70 ขึ้นไปซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ย 30.78 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.78 ทั้งนี้เป็นเพราะแหล่งเรียนรู้ยังมีบทบาทช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดังนั้น ด้านความรู้ แหล่งเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหาต่าง ๆ เช่น ความรู้เชิงกระบวนการ ความรู้เชิงประจักษ์ ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาความอยากรู้อยากเห็น เชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมการค้นหาและเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เข้ากับประสบการณ์ส่วนตัว หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียนชุมชน และสังคมในวงกว้าง ในด้านทักษะ แหล่งเรียนรู้ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ ทักษะพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการ ทักษะในงานอาชีพและด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม แหล่งเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนรักการเรียนเห็นคุณค่าในตัวเอง ภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึกทางสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับค่านิยมที่ดีงามตามแนวคิดของธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ [4] สอดคล้องกับงานวิจัยของนักกร บุญถาวร [5] ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถ

ในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างน้อย
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ
ณัฐพร เลิศพิทยภูมิ [2] ได้ศึกษามูลของการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบโครงการในกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีต่อความ
สามารถในการแก้ปัญหาและพฤติกรรมในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียน
ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยผ่านการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบโครงการได้ค่ามัชฌิมเลขคณิตของ
คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้นหลังจาก
การทดลองและนักเรียนที่เรียนผ่านการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบโครงการได้คะแนนความสามารถ
ในการแก้ปัญหาสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และนักเรียนที่เรียนผ่าน
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการมีระดับการเกิด
พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มที่เรียน
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการสอนแบบ
โครงการร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนทำ
ให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

สรุป

จากผลการวิจัยจะเห็นว่าการเรียนรู้ตามขั้นตอน
การจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงการ
ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จะช่วยส่งเสริมให้
นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เนื่องจาก
การสอนแบบโครงการร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้
ในชุมชน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของ
ตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ มีความสมดุลทั้งด้าน
จิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม เป็นผู้รู้จักคิด
วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติ
ที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็น
สำหรับการดำรงชีวิต รวมทั้งทักษะทางอาชีพ สามารถ
พึ่งตนเอง และร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์
การเรียนรู้แบบโครงการต้องมุ่งพัฒนาความสามารถ

ทางอารมณ์ได้แก่ ความสามารถในการมีสติรู้ตัว
และความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม ซึ่งถือว่าเป็น
ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คนเราประสบความสำเร็จ
ในชีวิต เช่นเดียวกับความสามารถทางปัญญา
ความสามารถหรือความฉลาดทางอารมณ์ที่จะต้อง
ปลูกฝังให้ผู้เรียน ได้แก่ การรู้จักตนเอง การเข้าใจตนเอง
ความสามารถในการควบคุมตนเอง ความเข้าใจและ
เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าใน
ตัวเอง ความสามารถในการแก้ไขข้อขัดแย้งทางอารมณ์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียน
ก่อนที่จะลงมือทำโครงการ โดยมีการปฐมนิเทศ
โครงการในเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้มีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงการสังคมศึกษา
2. ควรมีการกำหนดขอบข่ายเนื้อหาของการ
ทำโครงการสังคมศึกษาให้ชัดเจนเพื่อให้ นักเรียนทำ
โครงการที่ตรงตามหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. ควรเน้นการทำโครงการประเภทสำรวจ
เนื่องจากเป็นโครงการที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก และไม่มี
ตัวแปรมาเกี่ยวข้อง ทำให้นักเรียนมีกำลังใจและ
กระตือรือร้นในการทำโครงการ อีกทั้งเป็นการสร้างแรง
จูงใจให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในการทำ
โครงการระดับที่สูงขึ้นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย
ความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา
ตุงคะสมิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณา
ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตลอดเวลาที่ทำการศึกษาและ
ทำการวิจัยในการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู
และนักเรียน โรงเรียนโพธิ์แก้วประชาสรรค์ ที่ให้ความ
ร่วมมือ ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] การศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ .พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวาน กราฟฟิค. 2542.
- [2] ณัฐพร เลิศพิทยภูมิ.ผลของการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงานในกลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีต่อ ความสามารถในการแก้ปัญหาและ พฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2549.
- [3] ทิศนา ขัมมณี. ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2555.
- [4] ชีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์. ปรับกระบวนทัศน์ หลักสูตร วารสารวิชาการ. 6 (7) , 48 –51. 2546.
- [5] นักรบ บุญถาวร.การศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้สังคมศึกษาและความ สามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการ จัดการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัด การเรียนรู้แบบบูรณาการ.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ. 2554.
- [6] พิศมัย เดิมสันเทียะ.การศึกษาการคิด วิเคราะห์จากการสอนโดยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน วิชาประวัติศาสตร์ ส 31103 ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2555.
- [7] มะลิวรรณ ทองคำ.การศึกษาความรู้ เรื่อง การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยใช้กิจกรรม โครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโนนหันวิทยายน. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2551.
- [8] วิไลพร พรหมศรี.ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องการ ดำรงพันธุ์ของสิ่งมีชีวิต สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การสอนแบบ โครงงาน. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2551.